

Рівномірний рух матеріальної точки по колу. Період обертання й обертова частота. Доцентрове прискорення. Кутова швидкість

Презентацію створено за допомогою комп'ютерної програми ВГ «Основа» «Електронний конструктор уроку»

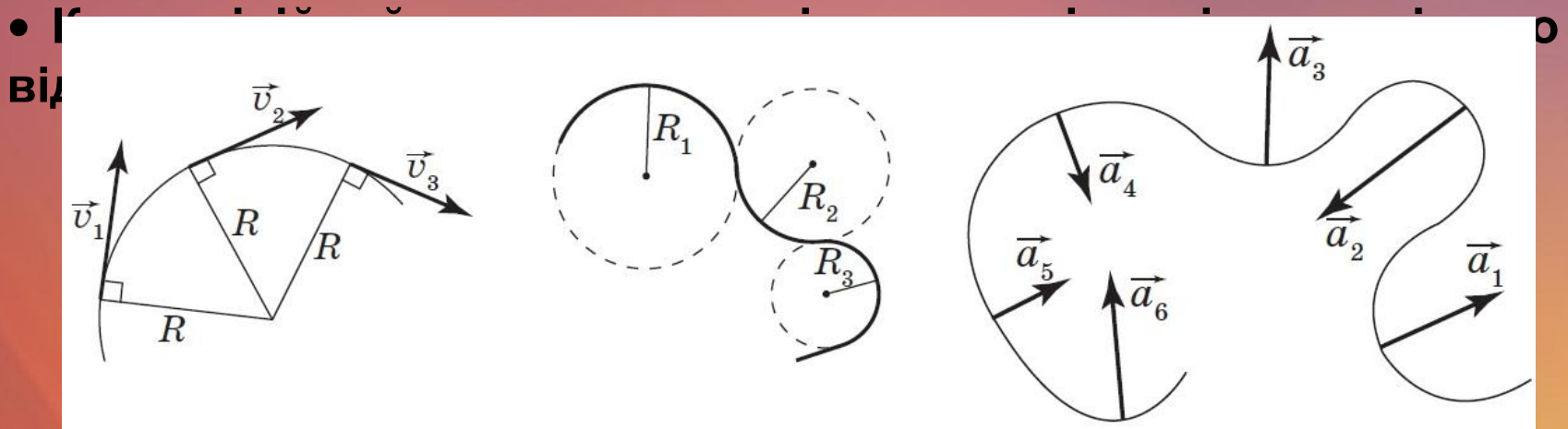
Актуалізація опорних знань і вмінь

- Що називають криволінійним рухом? Наведіть приклади криволінійного руху.
- За яким напрямком вилітає багнюка з-під колеса автомобіля?

Вивчення нового матеріалу

- Криволінійний рух — це рух, траєкторія якого є кривою лінією.
- Швидкість змінюється за напрямком або за напрямком та величиною.
- Переміщення завжди менше за величиною, ніж шлях.
- Вектор миттєвої швидкості напрямлений по дотичній до траєкторії в даній точці.
- Криволінійний рух завжди прискорений, бо вектор швидкості змінюється із часом (за модулем швидкість може не змінюватися).

Рівномірний рух по колу

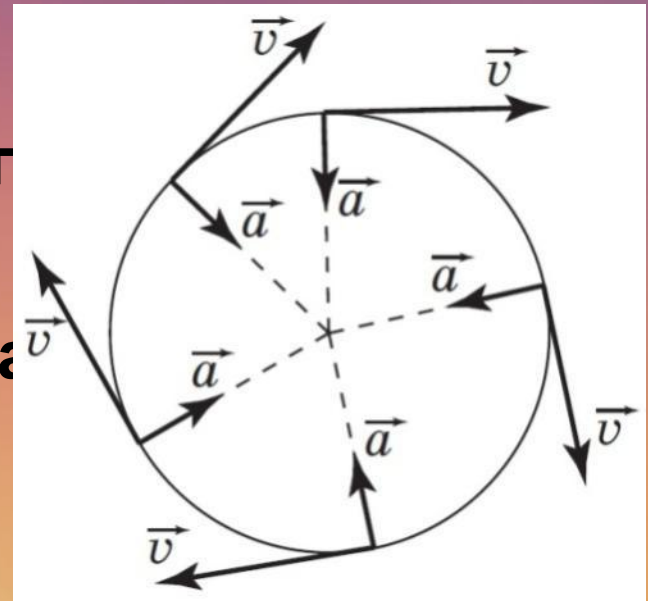
- Траєкторія руху — коло.
- Вектор швидкості напрямлений по дотичній у даній точці траєкторії.
- Швидкість змінюється тільки за напрямком, за модулем швидкість не змінюється.

$$\left| \vec{v} \right| = \text{const}, \quad \vec{v} \neq \text{const}$$

- Прискорення напрямлено по радіусу до центру кола $\vec{v} \perp \vec{a}$

- Прискорення змінюється за напрямком

$$\left| \vec{a} \right| = \text{const}, \quad \vec{a} \neq \text{const}$$

- Кутова швидкість не змінюється

$$\omega = \text{const}$$

- Доцентрове прискорення

$$a = \frac{v^2}{R}, \quad a = \frac{4\pi^2 R}{T^2}, \quad a = 4\pi^2 R \nu^2$$

- Лінійна швидкість

$$v = \frac{2\pi R}{T}, \quad v = 2\pi R \nu$$

Фізична величина	Визначення	Позначення	Одиниця вимірювання	Формула для обчислення
Період				
Частота				
Кутова швидкість				

Закріплення нових знань і вмінь

- Як напрямлена лінійна швидкість, якщо тіло рухається по колу?
- Як напрямлене прискорення під час руху тіла по колу?
- Що можна сказати про напрямки лінійної швидкості та прискорення під час руху тіла по колу?
- Що характеризує кутова швидкість? період обертання? частота обертання?
- Якої формулою пов'язані період та частота обертання?

Розв'язання задач

- Обчисліть швидкість велосипедиста, якщо колесо робить 120 обертів за хв, а радіус колеса дорівнює 40 см. Знайдіть доцентрове прискорення точок на ободі колеса й період його обертання.
- Обчисліть доцентрове прискорення руху Місяця навколо Землі. Необхідні дані візьміть з астрономічного довідника.
- Знайдіть швидкість руху кінця годинної та хвилинної стрілок настінного годинника, якщо довжина стрілки

Підбиття підсумків уроку

Домашнє завдання

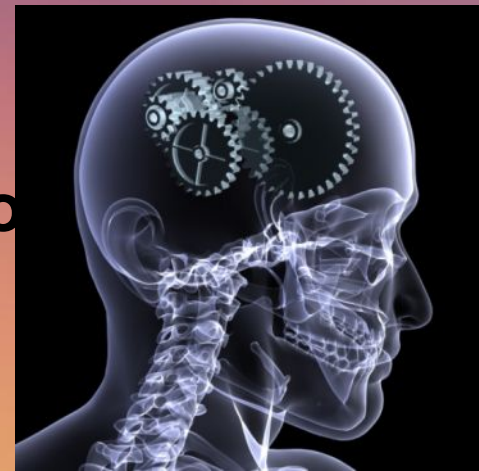

- Вивчити § ...
- Розв'язати № ...

Додаткове завдання

Розв'яжіть задачі.

1. Дві матеріальні точки обертаються по колах, радіус одного з яких удвічі менший за радіус іншого. Порівняйте доцентрові прискорення у випадках, коли: а) лінійні швидкості однакові; б) періоди обертання однакові.
2. Обчисліть лінійну швидкість руху Землі навколо Сонця, якщо радіус орбіти Землі дорівнює 150 000 000 км.

Презентацію створено за допомогою комп'ютерної програми ВГ «Основа» «Електронний конструктор уроку»

© ТОВ «Видавнича група "Основа"», 2012

Джерела:

- 1. Фізика. 10 клас. Академічний рівень / О. М. Євлахова, М. В. Бондаренко. — Х. : Вид. група «Основа», 2012. — 222 [2] с. — (Серія «Мій конспект»)**
- 2. Сайти: wallpampers.ru; avto.goodfon.ru; oboibesplatno.ru; gdefon.ru; nastol.com.ua; albanynick.com; moscowecopark.ru; shropshire.gov.uk; moidesktop.ru; astronet.ru; ru.tsn.ua; sfw.org.ua; bertmaes.files.wordpress.com**